

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is
f 20 per jaar; die van de Courant alleen f 20
en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentie is 25 cents voor den
regel bij iedere plaatsing; buiten de gebruikelijke
en inbegrepen.

WOENSDAG 6 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, 5 November 1861.

Heden morgen is omtrent den toestand van Zijne Koninklijke Hoogheid
den Prins van Oranje uitgegeven het navolgende

BULLETIN.

5 November 1861, des morgens ten 9 ure.

De dag van gisteren is iets gunstiger geweest. Hoewel zwak, gevoelt
Zijne Koninklijke Hoogheid eenige verligting.

Dr. VINKHUYZEN.

P. F. EVERARD.

Bij besluit van den 1sten November 1861, n°. 101, heeft de Koning
besloten, ten vervolge van die van den 18den Februarij, 8 Julij,
15 Augustus en 22 September 1861, n°. 82, 86, 66 en 22, houdende
toekenning van eervolle belooningen wegens de expeditie in de Zuid-
Ooster-afdeeling van Borneo, en het débarquement in de Kapoeas-
rivier, op den 28sten April 1860, den sergeant der sapeurs bij het
leger in Nederlandsch Indie, E. H. Schanselaer of Schansolaer, ter
zake zijner verrichtingen bij de eerstgemelde expeditie, alsnog te be-
noemen tot ridder der 4de klasse van de Militaire Willems-orde.

Bij besluit van den 2den November 1861, n°. 78, heeft de Koning
besloten, ten vervolge van dat van den 3den October 1861, n°. 82,
houdende toekenning van eervolle belooningen wegens de expeditie op
de Zuid- en Noordkust van Ceram, in de maanden September, Octo-
ber, November en December 1860, den bij het leger in Nederlandsch
Indie dienenden korporaal P. F. J. O. de la Rapartier, ter zake zijner
verrichtingen bij die expeditie, alsnog te benoemen tot ridder der 4de
klasse van de Militaire Willemsorde.

Bij Koninklijk besluit van den 1sten November 1857, n°. 87, zijn, op
grond van art. 26 der wet van den 13den Augustus 1857 (Staatsblad n°. 103),
pensioenen verleend ten laste van den Staat aan:

C. J. A. Hartz, gewezen hoofdonderwijzeres te Schiedam, ten bedrage
van f 234 's jaars;
Jurrien Auke Jurriens, zich volgens aangenomen familienaam schrij-
vende en noemende Jurjen Aukes Westra, gewezen hoofdonderwijzer te
Oldetrine, gemeente Weststellingwerf, ten bedrage van f 313 's jaars;
W. A. Ottenhof, eervol ontslagen hoofdonderwijzer te Kropswolde,
gemeente Hoogezand, ten bedrage van f 266 's jaars;
F. A. Meuter, gewezen hoofdonderwijzer te Swalmen, ten bedrage
van f 263 's jaars.

Bij Koninklijk besluit van den 1sten November 1861, n°. 88, is aan
A. A. Wallerthum, weduwe van mr. J. Ackersdijck, in leven emeritus
hoogleraar in de rechtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht,
verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van f 1000
's jaars, op grond van art. 55 der wet van den 9/3 Mei 1846/51 (Staats-
blad n°. 26/49).

Bij besluit van den 3den November 1861, n°. 23, heeft Zijne Majesteit
besloten, bij het wapen der cavalerie te benoemen, bij het 5de
regiment dragonders, tot ridmeester van de 3de klasse (naar ouderdom van
den 1sten luitenant jhr. F. A. Meijer, van den staf van het wa-
pen, werkzaam bij de Koninklijke Militaire Akademie.

Sedert de laatst gedane bekendmaking (Staats-courant van den 3den
Augustus 1861) zijn door de belanghebbenden geligt de volgende door
Zijne Majesteit verleende octrooijen:

een in dato 12 Januarij 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan L. A. Hardon, woonachtig te Passy bij Parijs, domicilium gekozen
hebbende bij L. J. Vonk, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering
van verbeteringen in de middelen om aarde, zand enz. te vervoeren,
ingerigt naar het beginsel der ketting zonder einde;

een in dato 13 Januarij 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan P. F. Aerts, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende
bij A. F. de Bas, procureur en solliciteur te 's Gravenhage, op de in-
voering van verbeteringen in de inrigtingen tot het smeren van de assen
der spoorwagens of ook van werktuigen;

een in dato 8 Februarij 1860, voor den tijd van vijftien jaren, gere-
kend van den 6den Mei 1859, verleend aan L. Levy Bing, woonachtig
te Nancy, domicilium bij L. J. Vonk voornoemd, op de invoering van
een nieuwe soort van tubulair-stoomketels, onder meerdere voordeelen
ook dat opleverende van niet te kunnen springen;

een in dato 22 Februarij 1860, voor den tijd van vijftien jaren, ge-

rekend van den 17den October 1859, verleend aan C. J. P. Desnos
Gardissal, woonachtig te Parijs, domicilium als voren, op de invoering
van verbeteringen in het fabriceren van gaz;

een in dato 24 Februarij 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan J. Piddington, woonachtig te Brussel, domicilium gekozen hebbende
bij mr. J. de Bas Jzn., notaris te 's Gravenhage, op de invoering van
verbeteringen in de betingen, kraanbalken, kaapstanders, windassen en
de gedeelten der werktuigen, waarover de kettingen loopen;

een in dato 23 April 1860, voor den tijd van tien jaren verleend aan
James Lee Norton, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende
bij A. S. Preston te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen aan
pompen;

een in dato 12 Mei 1860, voor den tijd van vijftien jaren verleend
aan H. A. Bonneville, woonachtig te Parijs, domicilium bij L. J. Vonk
voornoemd, op de invoering van een werktuig tot het voortbrengen van
beweegkracht door middel van zamengeperste en verhitte lucht;

een in dato 22 Junij 1860, voor den tijd van tien jaren verleend aan
E. Barrault, woonachtig te Parijs, domicilium bij L. J. Vonk voornoemd,
op de invoering van een nieuwe wijze om schepen of ook luchtballons
voort te stuwten;

een in dato 14 Julij 1860, voor den tijd van tien jaren verleend aan
G. B. Arnold, woonachtig te New York, domicilium gekozen hebbende
bij J. C. de Roode te 's Gravenhage, op de invoering van verbeterde
naaiwerktuigen, te gelijk dienende tot het plooijen en vastnaaijen van
stoffen;

een in dato als voren, voor den tijd van tien jaren verleend aan
J. J. Lenoir, woonachtig te Parijs, domicilium als voren, op de
invoering van verbeteringen aan werktuigen gedreven door verhitte lucht,
die hare warmte ontvangt van andere verbrandende gassen;

een in dato 23 September 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan C. Bryant, woonachtig te Bristol, domicilium bij A. S. Preston
voornoemd, op de invoering van verbeteringen in de vervaardiging van
drijfriemen;

een in dato 19 October 1860, voor den tijd van vijf jaren verleend
aan D. W. van Rennes te Utrecht, op de uitvinding van een machinaal
deegkneeder;

een in dato 20 October 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan R. A. Brooman, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende
bij mr. J. de Bas Jzn. voornoemd, op de invoering van verbeteringen
aan stoomketels;

een in dato als voren, voor den tijd van vijf jaren verleend aan P. R.
Huguet, woonachtig te Parijs, domicilium bij L. J. Vonk voornoemd,
op de invoering van bijzondere toestellen en werktuigen, dienende om
zijden draden van gelijke dikte bij elkander te brengen, en zoo tot
weefsels geschikt te maken, ook van toepassing op andere vezels;

een in dato 1 November 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan E. Barrault voornoemd, op de invoering van verbeteringen in de wijze
om loodwit te maken, hoofdzakelijk in nieuwe daarbij gebruikt wordende
toestellen;

een in dato 20 December 1860, voor den tijd van tien jaren verleend
aan R. A. Brooman voornoemd, op de invoering van verbeteringen in den
bouw van ijzeren schepen, waardoor zij, bij meerdere sterkte, voor zinken
beveiligd worden;

een in dato 11 April 1861, voor den tijd van vijf jaren verleend aan
de Kuhnlesche machinefabriek te Frankenthal in Rhijn-Beijeren, domi-
cilium bij L. J. Vonk voornoemd, op de invoering van verbeteringen in
het brouwen en afkoelen van bier en in de werktuigen daartoe dienende;
een in dato 13 Julij 1861, voor den tijd van vijf jaren verleend aan
H. J. F. Offenbergh en D. L. de Ridder te Doeshburgh, op de uitvinding
van verbeterde toestellen en inrigtingen om bier te brouwen;

een in dato 28 Augustus 1861, voor den tijd van vijf jaren, gerekend
van den 1sten Maart 1861, verleend aan J. C. Rohrbeck, woonachtig te
Bromberg, domicilium gekozen hebbende bij Vriesendorp en Gaade te
's Gravenhage, op de invoering van een verbeterden hakselnijder.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van den 2den November 1861, zijn de afzonderlijke
vergunningen, vroeger verleend aan H. de Graauw en G. Baas en aan
de gebroeders Rath, H. Manders en J. L. Werner, allen te Veghel, voor
eene schroefstoombootdienst, tot vervoer van goederen en vee tusschen
Veghel, Rotterdam en Schiedam, tot éene concessie vereenigd en ge-
steld ten name der gezamenlijke aannemers.

BUTTENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

In het Weener regeringsblad van 2 November leest men: » De dag-

bladen hebben geruchten verspreid aangaande raadgevingen die de Oostenrijksche regering, met betrekking tot de Hongaarsche aangelegenheden, van vreemde kabinetten zou ontvangen hebben. Het is algemeen en met name aan de bedoelde bevriende mogendheden bekend, dat Oostenrijk ten aanzien van zijne inwendige aangelegenheden ten allen tijde met volkomen vrijheid en naar eigen goedvinden handelt; dat de keizerlijke regering, na bedaalde en rijpe overweging van alle omstandigheden, regten en belangen, hare besluiten over de aangelegenheden des lands alleen uit eigen overtuiging neemt. Daar Oostenrijk het regt van andere mogendheden, om over derzelver inwendige aangelegenheden naar eigen goedvinden te beslissen, steeds zoo zeer eerbiedigt, dat het zich zonder daartoe geroepen te zijn van alle oordeelvelling daarover onthoudt, zoo komt ook bij geene vreemde mogendheid het denkbeeld op, om over inwendige aangelegenheden des Keizerrijks voorstellen te doen of raad te geven. Eindelijk wordt ook (daarvan zijn wij overtuigd), wat de zaak zelve betreft, de onbewimpeld te kennen gegeven bedoeling en het voornemen der Oostenrijksche regering, om de door Z. M. erkende regten en instellingen van Hongarye in aller belang met de algemeene Rijksoverheid in overeenstemming te brengen, door alle bevriende en verbonden mogendheden erkend en op de rechte waarde geschat.

» Wat eindelijk betreft de bewering van een Belgisch blad aangaande onderhandelingen over eene Italiaansche provincie des Rijks, die eene vreemde groote mogendheid zou willen openen, zoo bewijzen de jongste overeenstemmende verklaringen van de *Patrie* en de *Pays*, dat dit bericht te huis behoort op het gebied der courantenverzinself.

FRANKRIJK.

Het sedert 1815 tusschen Frankrijk en Zwitserland aanhangige geschil over het bezit eener strook grondgebied op de grenslijn tusschen Frankrijk en het Zwitsersche kanton Waadland, genaamd het dal van Dappes, is dezer dagen door eene toevallige omstandigheid weder te berde gekomen. Een persoon, welke door eene regtbank in Waadland wegens een gewoon misdrijf (het mishandelen eener vrouw) tot gevangenisstraf veroordeeld was, nam, gelijk reeds meermalen door misdadigers was gedaan, de wijk naar het betwiste grondgebied, hopende dat men ter vermindering van diplomatieke moeilijkheden nalaten zou hem aldaar te vervolgen. Doch de regering van Waadland zond eenige gendarmes af, om den bedoelden persoon in zijne wijkplaats te vatten. Hiervan onderzigt zijnde, begreep de overheid van het naburige Fransche departement dien maatregel te moeten beletten, ten einde Frankrijks beweerd regt op het Dappendal staande te houden; zij zond alzoo eenige troepen in die landstreek, om te beletten dat de vervolgde persoon door de gendarmes van Waadland gevat werd.

Zoo heeft de zaak zich volgens *le Pays*, een ministerieel dagblad van Parijs, toegedragen, en de nadere berichten uit Bern stemmen daarmede in de hoofdzaak overeen.

Er heeft thans eene wisseling van diplomatieke nota's betreffende deze zaak tusschen het Fransche en het Zwitsersche gouvernement plaats.

— De generaal de Goyon, de bevelhebber der Fransche troepen in den Kerkelijken Staat, is, gelijk men weet, in de vorige week door den Keizer naar Parijs ontboden, om aan Zijne Majesteit mondeling inlichtingen te geven en vervolgens naar zijnen post terug te keeren. Volgens een bericht van de *Indépendance Belge* is hij door den Keizer, ten blijke van hooge tevredenheid over zijn gedrag te Rome, bekleed met den titel van »opperbevelhebber van het bezettingsleger van Rome.»

ITALIE.

De gewezen praelaat Liverani, welke zich openlijk onder de bestrijders van 's Pausen wereldlijke magt heeft geschaard, heeft het in een onlangs te Florence uitgegeven geschrift doen voorkomen, als of hij den kardinaal Silvestri onder de lieden van zijne denkwijze mogt rekenen. In den naam van dezen kardinaal wordt thans in het officiele dagblad van Rome verklaard, dat hij zich met de denkbeelden van Liverani volstrekt niet vereenigt, maar, getrouw aan zijnen eed, zijn leven aan de verdediging van de regten der kerk en des pausdoms wil wijden.

Dit is het derde lid van het heilig collegie, hetwelk de lofspraken der Italiaansche liberalen openlijk afwijst. Eenige dagen vroeger waren, gelijk gemeld is, namens de kardinalen d'Andrea en Marini verklaringen van gelijke strekking in het dagblad van Rome verschenen.

— Het officiele dagblad van het koninkrijk Italie behelst in zijn nummer van 29 October jl. eene dreigende aanschrijving van den minister van justitie en eeredienst aan de aartsbisschoppen en bisschoppen van het rijk. Daarin wordt gezegd » dat een groot aantal geestelijken, zelfs van den hoogsten rang, openlijk vijandige gezindheid tegen de regering en de wetten der Italiaansche natie aan den dag leggen, en de meening trachten te verbreiden, dat die regering en die wetten in strijd met de leer en de belangen der katholieke kerk zijn.»

De minister zegt dat die houding der geestelijkheid bij de bevolking eene diepe verbittering tegen haar heeft verwekt, welke ook voor de kerk eene nadeelige uitwerking zou kunnen hebben, en vervolgt: » Dat is een bedroevende staat van zaken, welke niet mag voortduren. Het is een stuitend denkbeeld, dat het godsdienstig gevoel en het nationaal gevoel elkander zouden bestrijden en uitsluiten; en men kan zich niet voorstellen, dat eene natie veroordeeld zou zijn om te kiezen tusschen de hoogste gave der Voorzienigheid en den regtmatigsten wensch der natuur, tusschen de godsdienst en de vrijheid des vaderlands. Daar de wil der natie en de daarop gebouwde wetten het nieuwe koninkrijk hebben gevestigd, kan de Italiaansche geestelijkheid zich niet onttrekken aan de verplichting om de tegenwoordige orde van zaken te erkennen en in hare gevolgen te berusten. Zij is hiertoe verplicht gelijk alle andere burgers, en ook uit eerbied voor de door de kerk bestendig erkende en betrachte beginselen.

» Het gouvernement des Konings heeft het geestelijke gezag der kerk altijd geëerbiedigd en deszelfs vrije uitoefening verzekerd. Het heeft nooit onderscheid tusschen de geestelijkheid en de andere burgers gemaakt, noch haar eenige bijzondere verplichting opgelegd. Een van zijne vurigste wenschen is, dat de dag spoedig kome, waarop de regten van het kerkelijke gezag en die van de burgerlijke overheid geheel van elkander gescheiden en de grenslijn scherp getrokken zij; dan zal de kerk in haren werkkring volkomene vrijheid kunnen genieten, en zal de staat aan den ingang van den tempel kunnen blijven staan, met de zekerheid dat daarbinnen niets omgaat, waarmede hij te doen heeft, dewijl van de stoffelijke belangen en van het wereldsche gewoel zelfs het gedruisch niet in het heiligdom doordringt. Doch zal deze wensch

tot vervulling komen, dan is het noodig dat de kerk van alle wereldsche heerschappij afzie, het streven late varen om zich regten van den staat aan te matigen, kortom hare werkzaamheid bepale tot het rijk hetwelk niet van deze wereld is.

» Intusschen kan het gouvernement eenen staat van zaken, welke stuitend voor het gevoel der natie en gevaarlijk voor de openbare orde is, niet lijdelijk aanzien; het zal alle middelen aanwenden om daaraan een einde te maken, en zal des noods ook de strengste maatregelen tot baat nemen.»

BELGIE.

De post van gezant van België bij Koning Victor Emanuel is, gelijk men weet, onlangs door het overlijden van den heer de Lannoy opengevallen. Volgens een Brusselsch dagblad, hetwelk als een onderhandsch orgaan van het Belgische gouvernement bekend staat, *l'Echo du Parlement*, zou de heer de Solvyns, thans gezant van België te Lissabon, eerst daags tot gezant bij den Koning van Italie benoemd en alzoo tevens de nieuwe titel van dien monarch door België erkend worden.

Deze stap wordt van de zijde der conservatieve en kerkelijke partij in België nadrukkelijk ontraden. Zoo zegt een hoofdorgaan van deze partij, het *Journal de Bruxelles*, in zijn nummer van gisteren: » Wanneer men het koninkrijk Italie erkent en alzoo de handelwijze van Piemont goedkeurt, dan keurt men de heerschappij van geweld aan. Het raad goed, en plaatst men het barbaarsche regt, hetwelk het rigtsnoet van Sardinië's staatkunde is geweest, in de plaats des volkenregts en der verdragen. En wat waarborg of veiligheid blijft er dan bestaan voor de minder magtige staten, gelijk België? Door het koninkrijk Italie te erkennen en de beginselen te huldigen, waarop het gebouwd is, vernietigen men den eenigen grondslag waarop het bestaan der kleine staten rust, en sloop men het eenige bolwerk, waardoor zij nog tegen overmacht en geweld worden beschut.

» Buitendien is het nieuwe koninkrijk, hetwelk veel eer het werk van Mazzini dan van Victor Emanuel is, nu reeds zoo zeer in verval, dat het in geen geval lang zal kunnen stand houden. De nieuwe staat is niet leefbaar geboren. Het is thans onwedersprekelijk zeker, dat de Napolitanen eenen onoverkomelijken afkeer van de Piemontezzen en van derzelver koning hebben. Het aanhoudende verzet der bevolking van zuidelijk Italie, hetwelk door de Sardiniers eenen struikrooverij werd genoemd, bewijst dat de staatkunde van het huis van Savoye grooter verdeeldheid in Italie zal achterlaten, dan er ooit nog bestaan heeft. De haat, welke door het binnendringen van het Sardinische krijgsvolk, door het fusilleren en het brandstichten veroorzaakt, zal niet alleen de eenheid van Italie, maar zelfs eene genootschappelijke verbindtenis der onderscheiden landen van Italie voor de toekomst onmogelijk hebben gemaakt. Dit zal de voornaamste toekomst zijn van eene staatkunde, welke door al de gouvernementen van Europa, ook door dat van Frankrijk, gelaakt is.

» Te Turyn is eersucht genoeg, maar klaarblijkelijk niet genoeg kracht en beleid, om de ondernomene verovering te voltooien en te behouden. De taak is voor het Turynsche kabinet te zwaar. In de aangeheerde gewesten is de plaatselijke regering vernietigd; maar de vereeniging van al die landen onder één bestuur is nog niet tot stand gebracht, zelfs niet begonnen. Er heerscht dan ook in alle takken van het bestuur en in alle deelen des lands groote wanorde en verwarring.»

Ten slotte verklaart het genoemde clericale blad, dat de erkenning van het koninkrijk Italie door België een stap zou zijn, waartegen het zedelijk gevoel en het regtsbesef van het Belgische volk zou opkomen.

JAPAN.

Door tusschenkomst van den gezant der Vereenigde Staten in Japan is aan het Oostenrijksche gouvernement een den 1sten Mei jl. gedateerd teekend schrijven van de Japansche regering geworden, hetwelk in teekende aan handelszaken gewijde weekblad *Austria* is geplaatst en naar overzetting van dat blad aldus luidt:

» Gedurende bijna drie eeuwen stond ons keizerrijk in geene betrekking met de buitenlandsche mogendheden. De voortbrengselen van de land waren toereikend voor de behoeften der bevolking; de artikelen van dagelijksch verbruik waren voor matigen en schier niet wisselende prijs te bekomen; tevredenheid en rust heerschten overal.

» Intusschen werd op raad van den heer President der Vereenigde Staten de wet betrekkelijk het weren der buitenlanders veranderd, door de Japansche regering met den commandeur Perry, buitengewoon gezant der Vereenigde Staten, den 31sten Maart 1854 een verdrag gesloten, waarin aan de Noord-Amerikaansche scheepvaart het regt werd verleend om zich in de twee havens Simoda en Hakodadi van hout, water en leeftogt te voorzien. Sedert werd den 29sten Julij 1858 met den heer Townsend Harris, den gevolmagtigden gezant der Vereenigde Staten, een verdrag aangegaan, waarbij het regt werd toegekend om met Japan handel te drijven; en met vijf andere mogendheden zijn later gelijke verdragen gesloten, welke thans in uitvoering moeten komen.

» De toelating van den buitenlandschen handel in de opengestelde havens heeft echter tot eene van onze verwachtingen grootelijks verschillende uitkomst geleid; de meer gegoede volksklassen zien het nut daarvan niet in, en ook voor de minder gegoede brengt zij geen zegen. De onmisbaarste benodigdheden rijzen van dag tot dag in prijs, hetgeen door den steeds toenemenden uitvoer wordt bewerkt; en de armen zijn niet meer, als vroeger, in staat om in hunne behoeften te voorzien; ja, zij lijden meermalen koude en honger, en wijten al deze onplezierigheden aan den buitenlandschen handel en aan de maatregelen harer regering. Het stelsel van het weren der buitenlanders, hetwelk zoo lang in stand werd gehouden, heeft zich, om zoo te zeggen, met het volk van Japan vereenzelvigd, als tot zijne vaste grondregelen behoorende; het is niet ligt te begrijpen, dat, ook wanneer de door ons aangewezen mogendheid niet bestond, geene regering noch iemand anders bij magt zou zijn, de publieke opinie op dit punt om te wenden of ook maar zacht te stemmen, en de ontevredenheid weg te nemen, welke algemeen het handelsverkeer met de buitenlanders wordt geweten.

» Overigens lijdt het geen twijfel, dat de tijd niet meer ver is, waarop ons volk tot inzicht komt van het nut, hetwelk handelsverkeer met het buitenland voorzeker oplevert; doch bij de tegenwoordige opstelling der publieke opinie zou het aangaan van nieuwe verdragen met andere mogendheden bedenkelijke gevolgen, ja wellicht zelfs een opstand te weeg brengen. Gelijk het bij de tegenwoordige tijdsomstandigheden noodig geacht is voor te stellen dat de bij verdrag toegezegde open-

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

* * De Minister van Financien maakt bekend, dat de Statistiek van Handel en Scheepvaart van het Koninkrijk over 1860 verkrijgbaar is gesteld bij de Gebroeders Giunta d'Albani, Boekdruckers te 's Gravenhage, tegen den prijs van zes gulden vijfzig cents het exemplaar. 's Gravenhage, den 31sten October 1861.

De Minister voornoemd,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERICHT AAN ZEEVARENDEN. NOORWEGEN.

Stroom van Svelvig. — Eiland Tommeraas.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking der Haven-commissie te Drammen tot geleide der schepen, die des nachts den stroom bij Svelvig passeren, lantaarns aan de bakenstangen zijn aangebragt, in dier voege, dat de bakenstang op het eiland Tommeraas een rood, de stang beneden den berg een wit, en die in het Zuiden van het eiland Tommeraas een blaauw licht vertoont.

Binnenkomende schepen, nabij de benedenste ton gekomen zijnde, zullen het roode licht kunnen zien, hetwelk, om in het regte vaarwater te blijven, ineen gebragt moet worden met het witte licht.

Uitgaande schepen moeten, wanneer zij het licht der lantaarn bij de Blinde klip (Blindeskjoer) voorbij zijn, het roode en het blaauwe licht ineen brengen, ten einde den stroom bij Svelvig veilig te passeren.

Deze lichten zullen telken jare branden in de maanden Maart, April, September, October, November en December, van één ure na zons-ondergang tot één uur vóór zons-opgang.

's Gravenhage, den 26sten October 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. HUYSEN VAN KATTENDIJK.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

* * Van wege het Departement van Kolonien zijn bij de firma wed. G. Hulst van Keulen, te Amsterdam, verkrijgbaar gesteld de navolgende, door de Commissie tot het verbeteren der Oost-Indische zeekaarten uitgegeven kaarten en gidsen.

Kaart van de eilanden en vaarwaters beoosten Java, door den luitenant ter zee H. D. A. Smits, verbeterd door P. baron Melvill van Carnbée, in 2 bladen.

Kaart van de zuidwestkust van Celebes, trigonometrisch opgenomen door Zr. Ms. brik Postillon, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse J. Schröder, 3de uitgave.

Kaart van straat Makassar, te zamen gesteld op last van den schout bij nacht J. F. D. Bouricius, door den luitenant ter zee A. C. J. Edeling, 2de uitgave, blad I en II.

Kaart van de Javazee en aangrenzende vaarwaters, te zamen gesteld door de luitenants ter zee Smits en Melvill van Carnbée, 3de uitgave, blad I en II.

Kaart van het zeegat en de reede van Tjilatjap, trigonometrisch opgenomen door den luitenant ter zee 2de klasse J. Groll, nieuwe uitgave van 1857.

Aanwijzingen om het zeegat van Tjilatjap uit- en in te zeilen, door den luitenant ter zee 2de klasse J. Groll.

Kaart van de oostkust van Celebes met aangrenzende vaarwaters, te zamen gesteld volgens de opnemingen van de officieren van Zr. Ms. zee-magt, door de luitenants ter zee 1ste klasse H. D. A. Smits en P. baron van Melvill van Carnbée, in 2 bladen.

Kaart van de westkust van Sumatra, 1ste gedeelte, van af Atsjin tot Padang, te zamen gesteld op last van den schout bij nacht J. F. D. Bouricius, door den luitenant ter zee A. C. J. Edeling.

Kaart van de westkust van Sumatra, 2de gedeelte, van af Padang tot den Vlakken hoek, te zamen gesteld op last van den vice-admiraal J. F. D. Bouricius, door den luitenant ter zee A. C. J. Edeling.

Kaart van de eilanden bij Padang, te zamen gesteld op last van den vice-admiraal J. F. D. Bouricius, door den luitenant ter zee A. C. J. Edeling.

Kaart van de Westkust van Sumatra, van af Singkel tot Taboejang, hoofdzakelijk te zamen gesteld uit de opnamen van den luitenant ter zee 1ste klasse J. van Maurik, op last van den vice-admiraal J. F. D. Bouricius, door den luitenant ter zee A. C. J. Edeling.

Kaart van de straat Bangka, hoofdzakelijk uit de opnemingen van den luitenant ter zee C. W. E. Moeth te zamen gesteld op last van den vice-admiraal J. F. D. Bouricius, door den luitenant ter zee A. C. J. Edeling.

Kaart van de reede van Padang, opgenomen door den adelborst 1ste klasse jhr. A. O. Wichers en den 3den stuurman G. Verspick.

Kaart van de reede van Tikoe, door H. L. Osthoff.

Kaart van de reede van Priaman, trigonometrisch opgenomen door den adsisistent-resident P. J. B. de Perez en den luitenant ter zee 2de klasse J. F. Jansen.

Kaart van de reede van Baros, opgenomen door den luitenant ter zee R. P. Struick, den adelborst C. Kruys en den stuurman Huet.

Kaart van de reede van Singkel, opgenomen door de luitenants ter zee R. P. Struick en L. C. Holzapfel en den stuurman Huet.

Kaart van de reede van Bengkoelen door MacDonald, herzien door den luitenant ter zee H. A. Modderman, en der Poeloe-baai, door de luitenants ter zee H. A. Modderman en D. Schuurman en den opperstuurman D. Schwencke.

Kaart van de reede van Ampanam, door den luitenant ter zee 2de klasse D. G. E. Wolterbeek Muller, adelborst 1ste klasse J. L. van Isselmuden en den 1sten stuurman J. P. Valter.

Kaart van de reede van Tapallang en Kait, door het état-major van Zr. Ms. fregat Palembang.

Kaart van de reede van Muntok, opgenomen door Zr. Ms. opnemingsvaartuig Pythades.

Kaart van de baai van Laboeang Pring, door het état-major van Zr. Ms. stoomschip Samanang.

NASCHRIFT.

PARIS, 4 November des avonds. Naar men verzekert heeft Frankrijk Zwitserland aangeboden onderhandelingen ten aanzien van het Appendal te openen, ten einde tot eene schikking te geraken, waarbij Zwitserland alle mogelijke waarborgen voor zijne neutraliteit zou ontzagen.

Belgie zal Italie erkennen op soortgelijke voorwaarden als Frankrijk.

PARIS, 5 November. De Moniteur berigt, dat den 31sten October jl. Londen eene overeenkomst tusschen Frankrijk, Engeland en Spanje ondteekend, waarbij die mogendheden verklaren hare strijdmagt te vereenigen om van Mexico herstel harer grieven te bekomen.

BRUX, 4 November (des avonds). Men verzekert dat eene te Malta voorbereide expeditie van 400 aanhangers der Bourbons verijdeld is door de ontdekking en inhechtenisneming van in de zaak betrokkenen te Napels.

Nabij Salerno hebben eenige roovers drie Fransche ingenieurs overvallen, waarvan één omgekomen, één gekwetst en een derde ontsnapt is.

BRUX, 5 November. Morgen zal een besluit des Konings worden uitgevaardigd, waarbij de wetgevende kamers des rijks worden opgeroepen om op den 20sten dezer zamen te komen.

BRUX, 5 November. Volgens berigten uit Athene van den 31sten de Koning bij zijne terugkomst met geestdrift ontvangen. De Sardische gezant, generaal Della Rocca, was bij de Koningin ten gehoorde gelaten. Er was eene wet uitgevaardigd, waarbij de gemengde huwelijken tusschen Christenen van verschillende gezindheden wettig verklaard werden.

BRISLAU, 4 November. Men schrijft uit St. Petersburg van den 31sten October, dat de Keizer den vorigen avond uit de Krim aldaar teruggekeerd was.

Volgens de Breslauer Zeitung was te Warschau door middel van den generaal bevel des Keizers ontvangen, waarbij de heer Wielopolski naar St. Petersburg ontboden werd. Te Warschau dacht men algemeen, dat de heer Wielopolski als gouverneur van Polen derwaarts terug zou keeren.

BRISLAU, 5 November. De Breslauer Zeitung verzekert dat de Keizer van Oostenrijk den 12den of 13den dezer, tijdens het bezoek des Konings van Pruissen, herwaarts zal komen.

BOEDEN, 5 November. De heden morgen verschenen dagbladen berichten dat de veldmaarschalk-luitenant graaf Palffy tot stadhouder in Hongarije benoemd is, en als zoodanig aan de Hongaarsche Hofkanselarij toegeschikt zal wezen. Voorts zouden alle Obergespane verwijderd en anderen vervangen, en tevens militaire regtbanken ingesteld worden, alle Hongaarsche regterlijke beambten hunne functien nedergelegd hebben.

MADRID, 5 November. Te Medina Coeli heeft eene poging tot het uitbreken van eenen opstand met republikeinsche strekking plaats genomen. De zaak is van geen belang geweest. De aanstoker is in hechtenis genomen, en men heeft geen geweld behoeven te gebruiken om de opstand te handhaven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 5den November 1861.

Het bijvoegsel tot deze courant behelst een verslag van het door de Tweede Kamer der Staten-Generaal in hare zitting van heden vernomen.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Rivieren.	Waarnemingspunten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
		boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevalen.
BOVEN-RIJN	Keulen.	+ 37.09	+ 1.24	8 ure	0.01	"
W. RIJN	Nijmegen.	+ 7.59	+ 0.68	8 "	"	0.01
NEDER-RIJN	Arnhem.	+ 8.10	+ 0.73	8 "	"	"
W. IJSSSEL	Westerpoort.	+ 42.58	+ 0.53	8 "	0.15	"
BOVEN-MAAS	Maastricht, (brug).	+ 41.84	"	8 "	0.24	"
W. MAAS	Maastricht, (hoofdeluis).	+ 5.17	+ 0.32	8 "	"	"
W. MAAS	Grave.	+ 1.95	"	8 u. 0 m.	0.47	"
W. MAAS	Brielle.	- 0.25	"	10 u. 45 m.	0.37	"

Opgenomen door Kaart der Japansche Binnensee,
het état-major van Kaart der landverkenning en der Japansche Binnensee,
Zr. Ms. schroef- Kaart der reede van Niegata,
schoener Bali: Kaart der baai van Jedo.
Kaart van de Brouwerstraat, door den kapitein-luitenant ter zee
J. van Maurik.
Kaart der reede van Natal, opgenomen door H. L. Osthoff.
Kaart van Japan, te zamen gesteld door den luitenant ter zee 2de
klasse P. C. Tagelberg.
Kaart der Westkust van Kuisin, door den luitenant ter zee 2de klasse
jhr. H. O. Wichers.
Kaart der baaijen van Kuisin.
Kaart van de Nangka eilanden, trigonometrisch opgenomen door het
état-major van Zr. Ms. op-nemingsvaartuig *Pylades*.
Beschrijving van het vaarwater langs de Westkust van Sumatra
tusschen Padang en Tapanolie, door H. L. Osthoff.
Zeemansgids door de straten van Bangka en Gaspar, door den lui-
tenant ter zee H. D. A. Smits.

HERBESTEDING.

De Commissie van Administratie over de Gevangenis en te Utrecht
zal, behoudens nadere goedkeuring van het Departement van Justitie,
op Maandag den 11den November 1861, des namiddags ten 6 ure, in
de Cellulaire Gevangenis aldaar, in het openbaar, aan de inschrij-
vende op nieuw aanbesteden de levens- en onderhoudsartikelen be-
nodigd in gemeld gesticht en in het Burgerlijk en Militair Huis van
Verzekering te Utrecht gedurende den jare 1862, zoowel voor de voeding
en verpleging van Gezonde en Zieke Gevangenen, als al datgene wat
aldaar vereischt wordt; alles volgens voorwaarden en condities die ter
lezing zullen voorliggen in voormelde Gestichten, aan het Gouvernements-
gebouw en in het Koffijhuis de Nieuwe Bak te Utrecht, terwijl verdere
inlichtingen te verkrijgen zijn bij den heer dr. N. P. Visscher, lid en
secretaris der voorschreven commissie, op Zaterdag den 9den November
1861, des voormiddags van 10 tot 12 ure.

De Commissie noodigt de inschrijvers uit, de biljetten op zegel, over-
eenkomstig de bepalingen der voorwaarden, voor de beide Gestichten
gezamenlijk, duidelijk in sommen en schriftletters, gespecificeerd voor ieder
artikel, in de Cellulaire Gevangenis tijdig, vóór of op den bepaalden
dag der aanbesteding in te leveren, daar, bij gebreke hiervan, dezelve
zullen beschouwd worden als niet te zijn ingekomen.

DOMEINEN.

OPENBARE VERPACHTING EENER ZALMZEGEN-VISSCHERIJ.

De Ontvanger der Domeinen, belast met de Herverpachting van de
Zalmzegen-visscherij, in de Nieuwe Maas, van de Leuvehaven van
Rotterdam af, tot aan den Mond der Haven van Vlaardingen, welke
te Rotterdam in de Stads-herberg, op den 7den November 1861, des
voormiddags half tien ure, zal worden gehouden, maakt den belang-
hebbenden bij deze bekend, dat met de uitdrukking *van werken van*
Staatswege en Staatswerken in art. 26 der Voorwaarden voorkomende,
ook bedoeld worden de zoodanige die door *maatschappijen of particulieren*,
die daartoe van *Staatswege concessie hebben verkregen*, worden verrigt.

De Ontvanger der Domeinen,
H. COLLOT D'ESCURY.

MARINE.

Openbare verkooping op 's Rijks Werf te Hellevoetsluis, op Donderdag
den 14den November 1861, des voormiddags ten 10 ure, van eenige voor
de dienst afgekeurde Goederen, bestaande uit:

een Loodsrinkelaar, eenige Sloepen, Eiken en ander Brandhout,
Spaanders, Oud Koper en IJzer, twee Uurwerken, Kommalle-
goederen, Gereedschappen en wat verder ten verkoop zal worden
aangeboden.

Al hetwelk daags voor de verkooping, van 'smorgens 9—12 en des
middags van 1—4 ure, op 's Rijks Werf aldaar ter bezigtiging zal liggen,
terwijl de condities van verkoop ter inzage van gegadigden zullen liggen
ter Secretarie van voormelde Werf.

Hellevoetsluis, den 31sten October 1861.

De Directeur en Kommandant der Marine,
A. A. DE VRIES.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

KENNISGEVING.

Het Gemeentebestuur van Almkerk en Uitwijk brengt ter kennis
van de belanghebbenden, dat de overeenkomstig art. 11 der wet van
den 21sten December 1853 (*Staatsblad* n° 128) vervaardigde staat
betrekkelijk de verboden kringen van het Fort en de Batterijen bij den
Tol n° 1, op den grooten weg der eerste klasse n° 3, ter voldoening
aan het 1ste lid van art. 17 dier wet, ten Raadhuijs dezer gemeente is
nedergelegd, en dat de aankondiging, bedoeld in het 2de lid van het
vermelde artikel, op den 8den November 1861 heeft plaats gehad.

M. DUYSER, Voorzitter.
De Secretaris,
S. MIDDELKOOP.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

Veiling te Amsterdam, op Dingsdag den 26sten November 1861, van:

9473 Kranj. en Kan. Java-suiker, liggende aldaar;
6717 " " " " te Rotterdam;
1192 " " " " " Schiedam;

Amsterdam, 5 November 1861.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

** Op heden den dertigsten October 1800 een en zestig, ten verzoeken
van *Léjda Adriana van Pelt*, Huisvrouw van *Pieter Ravestein*, zonder
beroep, wonende te Schiedam, ten deze domicilie kiezende ten Kantore
van den Procureur Mr. J. B. L. Wentholt, aan de Glashaven, wijk 1,
n° 364, te Rotterdam, die in dezen voor haar in regten zal occuperen,

Heb ik ondergeteekende *Adriaans Bosman*, Deurwaarder bij de Arron-
dissements-regtbank te Rotterdam, woonende te Schiedam, uit kragt
van een Vonnis, door de Arrondissements-regtbank te Rotterdam
zevendens October 1800 een en zestig gewezen, op het daartoe door
Requirante aan dezelve Regtbank ingediend verzoekschrift, waarbij
haar verlof is gegeven tot het doen dezer openbare Dagvaarding, en
gratis procederen in dezen,

voor de eerste maal Gedagvaard:

Pieter Ravestein, Zeeman, vroeger gewoonde hebbende te Schiedam
doch wiens tegenwoordig verblijf is onbekend, gevolgd mijn Exploit
doende op de wijze voorgeschreven bij art. 4, n° 7, Wetboek
Burgerlijke Regtsvordering, aan het Parquet van den Heer Officier van
Justitie bij gemelde Regtbank en aldaar sprekende met den Edel Aol-
baren Heer Mr. J. H. W. Swellengrebel, die het origineel voor gezien heb-
geteekend; — om:

aangezien de Eischeresse met den Gedaagde den vier en twintigsten
April 1800 vijftig te Schiedam is gehuwd;

aangezien de Gedaagde den vierden Februarij 1800 zes en vijftig
het schip *Maria en Adriana*, Kapitein H. van Duin, van Hellevoetsluis
naar Boston in Noord-Amerika is uitgezeild, en sedert dien tijd
meer van hem of van gezegd schip is vernomen;

aangezien op grond daarvan de Eischeresse, naar aanleiding van art.
der wet van 9 Julij 1855 (*Staatsblad* n° 67), in verband met art.
van het Burgerlijk Wetboek, als belanghebbende verlof heeft gevraagd
en bekomen om den Gedaagde bij openbare Dagvaarding op te roepen
ten einde daarna bij niet-verschijning te kunnen eisch doen, dat
Vonnis dezer Regtbank aan haar Eischeresse verlof worde verleend
het aangaan van een ander huwelijk, met veroordeeling van den Gedaagde
in de proceskosten;

te compareren op Maandag den zeventienden Februarij 1800 twee
zestig, des voormiddags elf ure, ter terechtzitting van de Arrondissements-
regtbank te Rotterdam, zitting houdende in het Paleis van Justitie
het Haagsche Veer aldaar, ten einde, hetzij in persoon, hetzij door
van zijnentwege, van zijn aanwezen te doen blijken, zullende de Eische-
resse, ingeval noch hij, noch iemand voor hem op deze Dagvaarding
mocht opkomen en alzoo van zijn aanwezen niet mogt blijken, conclude-
dat daarvan aan haar zal worden verleend acte en verloffom den Ge-
daagde ten tweeden male bij openbare Dagvaarding op te noemen,
reserve van kosten tot aan het Eindvonnis.

En heb ik Deurwaarder, Exploit doende en sprekende als gezegd
schrift van dit Exploit overhandigd aan den ingenoemen Ambtenaar
het Openbaar Ministerie en afschriften daarvan hangende aan
Gehoorzaal van dezelve Regtbank en aan het Gemeentebestuur van Schiedam,
zullende voorts dit Exploit worden geplaatst in de *Nederlandsche Staat-
en in de Nieuwe Rotterdamse Courant*.

De kosten zijn in debet vier gulden vijf en zeventig cents.

A. BOSMAN, Deurwaarder.

Gezien door Ons Officier van Justitie te Rotterdam den 30sten
October 1861. (Get.) Swellengrebel.

Geregistreerd te Schiedam, den een en dertigsten October 1861
en zestig, deel 49, folio 186 recto, vak 6, een blad, zonder
debet voor recht f 0.30, voor 88 opcenten f 0.305, te zamen een
tien en een halve cent. De Ontvanger (get.) van Lieth de Heer
[Kosteloos.]

** De bekende en onbekende Schuldeischers in de onder het
regt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den
C. van Oldenbarneveld Boumeester, in leven Custos van het Theatrum
Anatomicum en Steendrukker te Amsterdam, aldaar 9 Julij 1861
leden, worden, ingevolge art. 1082 Burgerlijk Wetboek, opgeroepen
op Maandag den 11den November 1861, des namiddags tusschen 12
2 ure, te verschijnen ten huize der heer *Barnasconi*, Nieuwendijk
n° 8, te Amsterdam, ten einde, ten overstaan van den Notaris *Lich-
de Rekening en Verantwoording van de beneficiaire Erfgenamen*
zien, en, bijaldien er geen verzet plaats heeft, hunne Schuldverdragen
voor zooverre het bedrag der Nalatenschap toereikend zal
ontvangen.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

DINGSdag 5 November 1861.

Amsterdam. — Sleutkoersen.

	pCt.		pCt.	
NEDERL., Werk. Schuld.	2 1/2	65 9/16	PRUISSEN, Leening 1859.	5
Dito dito	3	76 3/8	OOSTENRIJK, Obl. Met.	5
Dito dito	4	99 1/16	Dito dito	2 1/2
O.-I. Leening	4	—	Dito dito zilveren.	5
Amort. Syndicaat	3 1/2	—	Dito dito nationalen	5
Handelmaatschappij	4 1/2	138 5/8	Wiener Bank actien.	—
SPANJE, Obligatien	2	41 11/16	Dito aandeelen 1854.	4
Dito binnenlandsche	3	47 3/16	Dito dito 1860	5
Amort. Schuld.	—	17 1/4	Dito dito 1858	—
Bew. coupons	—	—	VENEZUELA, Obligatien.	3
PORTUGAL, Oblig. 1853.	3	46 3/8	Dito	1 1/2
Dito 1856/59	3	45 11/16	GRENADA, Dito	4 1/4
RUSLAND, bij Hope 1798.	5	—	Dito	1
Dito 1828/29	5	100 7/8	Dito nieuwe	—
Dito Stieglitz 5de serie	5	—	MEXICO, Dito	3
Dito dito 6de serie	5	98 3/4	ECUADOR, Dito	1
bij Hope 1840	4	—	ILLINOIS, Dito	7
Dito 1860	4 1/2	89 7/8	GRIEKENL., Dito 1824/25	5
Spoorweg aandeelen.	—	189 1/4		

Londen, Consols.	92 7/8 à 93	Antwerpen, 4 1/2 pct. Belgie	99 1/2
Mexico	—	Oostenrijk Cred. actien.	368 1/2
Parijs, Fr. rente	68.17 1/2	5 pct. Metalliek	47 1/2
Spanje	—	5 " Nationalen	57 1/2
Weenen, Metalliek	66.20	3 " Binnenl. Spanje	—
Dito nationalen	79.90	2 " Spanje	—
Wissel Londen	137.75	Credit Guilhou.	—

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 5den November 1861.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden aan de Vergadering medegedeeld, dat door de afdeelingen benoemd tot rapporteurs voor het wets-ontwerp houdende goedkeuring van de artikelen van de overeenkomst, met België gesloten betreffende de afvoering van het water in de Maas en de Zuid-Willemsvaart, de heeren: Delprat, Thorbecke, Olivier, Bots en Heemskerk Bz. De Kamer heeft achtereenvolgens aangenomen de wetsontwerpen tot realisatie van: F. Th. I. Heymeijer, J. F. D. Utermark, H. Ph. Gelman, O. Rhijnvis Peith, C. W. Daubenspeck, J. A. Kattenbusch, J. Varangot, P. J. Anderheggen, J. C. L. Bakmeier, G. A. Horn, A. F. Holthaus, L. C. W. Begemann en H. C. G. G. Muller. Daarna kwam in behandeling het wets-ontwerp tot opheffing van het regt van collatie, gelijk het van Staatswege in sommige gemeenten der Nederlandsche Hervormde Kerk tot dusver is uitgeoefend. De heeren Thorbecke, Elout van Soeterwoude en Mackay namen de algemeene beschouwingen deel. De eerste besprak daarbij de algemeene herziening van kerkelijke reglementen, besluiten en verordeningen, waarvan in de gewisselde stukken gewaagd was; den aard der reglementen enz. onderzoekende, wenschte hij ingelicht te worden welk doel die herziening zou plaats hebben. De beide laatste sprekers behandelde het punt der opheffing van de bijzondere collatieregten. De Minister van Hervormde Eeredienst enz., de drie sprekers beantwoordende, verklaarde te zijn een voorstander der afscheiding van Kerk en Staat, ter bevordering van welk beginsel hij reeds het een en ander gedaan, maar waarbij hij wenschte met voorzigtigheid te werk te gaan. Met betrekking tot de besproken reglementen van 1819—1823 van 1824, zeide hij dat daaronder vele waren die men voor inderdaad vatbaar kon oordeelen; hij had eene commissie belast met taak om hem omtrent het herzien of het opheffen daarvan voor te leggen. Met opzigt tot de particuliere collatieregten gaf hij zijn voorstel te kennen ook omtrent de opheffing daarvan voorbereidende maatregelen te nemen. Hij behandelde van het artikel der wet, luidende: "Het regt van collatie, gelijk het van Staatswege in sommige gemeenten der Nederlandsche Hervormde kerk tot dusver is uitgeoefend, wordt opgeheven." De daartoe betrekkelijke verordeningen worden ingetrokken." De heer Thorbecke een amendement voor strekkende om het artikel te lezen: "Het zoogenaamd regt van collatie, van Staatswege in sommige gemeenten der Nederlandsche Hervormde kerk tot dusver uitgeoefend, wordt opgeheven." De daartoe betrekkelijke verordeningen worden ingetrokken." Het voorstel stond in verband een tweede voorstel van denzelfden aard als considerans, aldus luidende: "Alzoo Wij in overweging hebben genomen dat de voortdurende uitoefening van het collatiereg van wege den Staat niet is overeen te brengen met de grondwettige verhouding van Kerk en Staat, zoo is het," enz. Het voorstel als volgt: "Alzoo Wij in overweging hebben genomen dat de uitoefening van het zoogenaamde collatiereg," enz. De Minister van Hervormde Eeredienst enz. verdedigde de redactie van het wets-ontwerp, waarna het amendement van den heer Thorbecke stemming gebragt met 27 tegen 21 stemmen werd aangenomen. Na de beslissing nam de Minister van Hervormde Eeredienst enz. het op de voorgedragen voorgesteld amendement over. Het aldus gewijzigd wets-ontwerp werd met algemeene (48) stemmen aangenomen. Het amendement van den heer Thorbecke op art. 1 hebben gestemd de heeren: Wichers, Heemskerk Bzn., Betz, van Bosse, Jespers, van Poldersveldt, Hoyneck van Papendrecht, van Franck, van Gultstein, de Raadt, Kingma, Duymaer van Twist, Wintgens, van Nispen van Sevenaer, van Heukelom, Westerhoff, van Hoëvell, van Voorthuysen, Kerstens, Idzerda, van Zuylen van Nyevelt, Elout van Soeterwoude, Thorbecke, ter Bruggen Hugenholtz en Meeussen. Tegen hebben gestemd de heeren: van Asch van Wijck, Delprat, Mackay, Tutein Nolthenius, Lycklama à Nyevelt, Gevers Deynoot, van Oud Alblas, Heemskerk Azn., van der Veen, van Lynden, van Bomberg, Begram, van Nispen van Sevenaer, de Brauw en de Voorzitter. Daarna werd behandeld de begroting der uitgaven voor de Landsdrukkerij voor 1862. De Minister van Binnenlandsche Zaken gaf eenige opmerkingen omtrent de opmerkingen, voorkomende in het Eindverslag op dit wets-ontwerp uitgebragt. In antwoord daarop gaf hij te kennen, dat, zoo er omtrent letter en papier, gebezigt voor gedrukte stukken,

klagen gerezen waren, de Regering daaraan geen schuld had; dat, voor zoover hem bekend was, geen misbruik plaats had omtrent het verstrekken van officiële stukken aan dagbladredacteuren vóórdat de inhoud officieel bekend was; dat met opzigt tot de levering van drukletters in beginsel geen monopolie bestond; dat de raming van uitgaven niet wel anders dan nu in te rigten was; dat de uitgave van de vroegere handelingen der Tweede Kamer, naar hij geloofde, thans geregeld plaats had, en dat de opmerking omtrent de redactie van art. 4 niet juist was. Nadat de heeren van Hoëvell en Mackay het woord hadden gevoerd, en de eerste aangedrongen had op eene bespoedigde bekendmaking van gedrukte bescheiden, en de laatste had verklaard dat het noodige werd aangewend om de openbaarmaking van de vroegere handelingen der Kamer te bevorderen, werden de beraadslagingen gesloten. Na goedkeuring der onderscheidene artikelen werd de begroting met algemeene (48) stemmen aangenomen. Vervolgens werd behandeld het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1860; zonder beraadslaging werd dit wets-ontwerp met algemeene (48) stemmen aangenomen. Over het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegroting voor het dienstjaar 1861 voerde de heer Betz het woord. Deze bestreed het daarin voorkomende beginsel om den post van onvoorziene uitgaven te verhoogen, alvorens die uitgeput was. Hierin werd hij ondersteund door den heer van Heukelom, die er op wees dat gelijk denkbeeld in het nader te behandelen wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk III der staatsbegroting voor het dienstjaar 1861 voorkwam. De Minister van Binnenlandsche Zaken bestreed de geopperde amendementen in het algemeen, en met betrekking tot dit wets-ontwerp in het bijzonder. Na eene verdere woordenwisseling tusschen de heeren van Heukelom, Betz en den Minister van Binnenlandsche Zaken, zeide de heer van Nispen van Sevenaer wel te hebben gewenscht dat het nu aangenomen cijfer tot verhooging niet zoo hoog ware gesteld als nu was voorgedragen, daar hierdoor het oorspronkelijk cijfer hersteld werd; de heer van Bosse wees op de steeds klimmende opvoering en uitputting van de posten van onvoorziene uitgaven, en was in beginsel met de heeren van Heukelom en Betz van gelijke meening. De heer Betz stelde daarna voor om de aanvraag tot verhooging van het artikel onvoorziene behoeften met f 48 000 te doen vervallen, welk amendement met 28 tegen 19 stemmen werd aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren: Tutein Nolthenius, van Franck, Lycklama à Nyevelt, Heemskerk Azn., van der Veen, van Lynden, Cool, Taets van Amerongen, Hoffman, Kerstens, Elout van Soeterwoude, van Nispen van Sevenaer, Wichers, Wybenga, van Asch van Wijck, Delprat, Mackay, Meeussen en de Voorzitter. Na de aanneming van het amendement op art. 1 werd een gelijksoortig op art. 2 voorgesteld door den heer Betz, hetwelk zonder beraadslaging met 30 tegen 16 stemmen werd goedgekeurd. Dezelfde leden stonden tegen dit voorstel als tegen het evengemelde met uitzondering van de heeren Delprat, Meeussen en de Voorzitter. Hierna werd het aldus gewijzigde wets-ontwerp met 44 tegen 8 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren Taets van Amerongen, Hoffman en Elout van Soeterwoude. Bij de behandeling van het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk III der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1861 voerden de heeren van Heukelom, van Hoëvell, de Bieberstein, van Zuylen van Nyevelt en de Minister van Buitenlandsche Zaken het woord. De eerste deed opmerken dat in zekeren zin in dit wets-ontwerp hetzelfde beginsel voorkwam omtrent de verhooging van den post van onvoorziene uitgaven; de tweede maakte aanmerkingen op de vermeende aanvraag voor kosten van buitengewone zendingen; de derde en de laatste over de kosten voortvloeiende uit de betrekking van Limburg tot den Duitschen Bond; de laatste wilde weten of er pogingen waren gedaan om Limburg van den Duitschen Bond los te maken. De Minister van Buitenlandsche Zaken beantwoordde de geopperde bedenkingen, en zeide onder anderen dat de goede gelegenheid ter vervulling der wenschen van den heer de Lom de Berg tot nog toe had ontbroken. Hierna werd het wets-ontwerp, dat eene verandering van cijfers in de 5de afdeeling door den Minister voorgesteld, onderging, in stemming gebragt en daarbij met 42 tegen 5 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren van Bosse, de Raadt, Kingma, Westerhoff en Idzerda. De heeren Cool en Mackay hebben op een aantal bij de Kamer ingekomen adressen verslagen uitgebragt, met welker conclusien de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde, met uitzondering van dat uitgebragt op het verzoekschrift van P. C. Gulcher en anderen te Amsterdam, betreffende de emancipatie der slaven. De heer Cool stelde namens de Commissie voor de verzoekschriften voor om dat adres te verzenden naar de griffie ter inzage van de leden en tevens naar de centrale afdeeling voor eene wetsvoordragt betreffende dit onderwerp. Dat voorstel lokte eene woordenwisseling uit tusschen de heeren van Hoëvell, van Lynden, Cool en Mackay, leden der Commissie, waarna de Commissie de bestreden uitdrukking nopens de verzending van het adres naar de centrale afdeeling terugnam, en de gewijzigde conclusie werd goedgekeurd.

